Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	8Co/133/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1212201861
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Vlčková
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2019:1212201861.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vlčkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: J. R., Q.. XX. XX. XXXX, U. F. XX/B, U., zastúpeného: Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o., so sídlom Ružinovská 42, Bratislava, proti žalovanej: Univerzitná nemocnica Bratislava, so sídlom Pažítkova 4, Bratislava, IČO: 31 813 861, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 29. septembra 2017, č. k. 15C/25/2012-536, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. m e n í tak, že žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.
Vo výrokoch IV. a V. rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 1.177,10 eur, do troch dní.
Vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok potvrdzuje.
Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.000 eur, vo zvyšku žalobu zamietol, žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 88,58 %, žalobcu zaviazal zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 1.042,67 eur a žalovanú náhradu trov štátu vo výške 134,43 eur. Vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 11, § 13, § 16, § 415, § 420 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 o zdravotnej starostlivosti, a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Za podstatné pre posúdenie žalobou uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy považoval záväznosť Rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v zmysle § 193 C.s.p. ako rozhodnutia príslušného orgánu o inom správnom delikte postihnuteľnom podľa osobitného predpisu (zákon č. 576/2004 Z.z.). Konštatoval, že v prípade, že by sa od tohto rozhodnutia odchýlil, dostal by sa do priameho rozporu s individuálnym správnym aktom, ktoré v tomto konaní nie je oprávnený preskúmavať a ktoré je naviac právoplatné a vykonateľné, a teda nemôže byť predmetom prieskumu ani v rámci správneho súdnictva. S dôrazom na princíp, že orgány verejnej moci majú rozhodovať o rovnakých otázkach zásadne rovnako, stotožnil sa so žalobcom, že je týmto rozhodnutím viazaný a teda v zásade de facto prezumuje jeho správnosť. Mal preto preukázané porušenie zákona žalovanou. Z rozhodnutia ÚDZS mal preukázanú aj príčinnú súvislosť vzhľadom na to, že výroková veta rozhodnutia správneho orgánu presne uvádza, že počas vyšetrenia žalobcu v dohliadanom období od 26. 01. 2010 do 02. 02. 2010 nesprávne určená diagnóza pacienta pri primárnom vyšetrení dňa 26. 01. 2010 na Centrálnom prijímacom oddelení a pri príjme žalobcu na urológiu viedla k oneskoreniu operačnej revízie, ktorá už neumožňovala záchranu jeho semenníka. Pri uvedenom prvotnom vyšetrení neboli pacientovi vykonané potrebné základné vyšetrenia aktuálneho klinického obrazu v dostatočnom rozsahu - v zmysle dôkladného fyzikálneho vyšetrenia, sonografického vyšetrenia Y., D. T. Y., ktoré mohli

prispieť k stanoveniu správnej diagnózy. Na základe uvedeného usúdil na existenciu príčinnej súvislosti s nekonaním žalovanej (nevykonaním všetkých potrebných vyšetrení) a následkom (K. Y.) v podobe ujmy na zdraví žalobcu. Znalecké posudky vykonané v konaní neriešili existenciu príčinnej súvislosti konštatovanú aj priamo vo výroku rozhodnutia ÚDZS. Mal za to, že v rozhodnutí ÚDZS je jednoznačne a jasne uvedená príčinná súvislosť medzi pochybením v poskytovaní zdravotnej starostlivosti lege artis, ktoré spočívalo v nevykonaní všetkých potrebných vyšetrení riadne a včas, čo malo priamo za následok oneskorenie operačnej revízie, ktorá už neumožňovala odvrátenie zásahu do osobnostnej sféry žalobcu, akým bezpochyby odstránenie akéhokoľvek orgánu, v tomto prípade K. Y., je. Považoval tak za preukázané, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti žalovanej ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Dodal, že aj primár urologického oddelenia žalovanej nariadil vykonať všetky potrebné vyšetrenia. Nakoľko mal za preukázané, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti žalovanej, zaoberal sa možnosťou priznania morálneho zadosťučinenia. Takéto zadosťučinenie nepovažoval, vzhľadom na závažnosť ujmy, ktorú žalobca utrpel, za postačujúce. Konštatoval, že je nepochybné, že akákoľvek strata orgánu je nezvratným a vážnym zásahom do zdravia, osobnej integrity a teda osobnostnej sféry človeka, ktorá sa nedá nahradiť. Stratený orgán, aj keď párový, nie je možné plnohodnotne nahradiť a obavy o funkčnosť druhého orgánu sú oveľa intenzívnejšie. Považoval za postačujúce vzhľadom na okolnosti priznanie nemajetkovej ujmy v sume 2.000 eur. Uviedol, že žalobca nepreukázal, že by jeho psychické obtiaže vznikli a súviseli priamo a bezprostredne len v súvislosti s odstránením semenníka, keď sám žalobca uviedol, že psychické obtiaže mal aj predtým, len ich neriešil návštevou lekára. Taktiež tvrdenie žalobcu o zníženej plodnosti a neuspokojivom intímnom živote zostali len v rovine jeho tvrdení. Poznamenal, že po tejto udalosti sa žalobcovi narodila dcéra a teda jeho plodnosť nebola znefunkčnená. Stotožnil sa so žalobcom, že strata orgánu je závažná ujma, avšak žalobcom tvrdené následky tejto ujmy reálne nenastali v takom rozsahu ako tvrdil žalobca. Nepovažoval za preukázanú ani súvislosť medzi zásahom žalovanej do osobnostných práv žalobu a invaliditou žalobcu. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy taktiež prihliadol na závažnosť zásahu do práv žalobcu a výška náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú požadoval žalobca, sa spravidla neudeľuje ani pri smrti fyzickej osoby. O trovách konania žalovanej rozhodol podľa § 255 C.s.p., podľa ktorého žalovanej patrí proti žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 88,58 % (žalobca požadoval zaplatenie sumy 35 000 eur, bola mu priznaná suma 2 000 eur; úspech žalobcu v konaní potom predstavoval 5,71 % a úspech žalovanej 94,29 % /100 % - 5,71 %/, čo predstavuje celkový úspech žalovaného 88,58 % /94,29 % - 5,71 %/). Taktiež rozhodol o výške náhrady trov konania štátu za zaplatené finančné prostriedky na znalecké dokazovanie, ktoré štát hradil zo štátnych finančných prostriedkov znalcom, celkom vo výške 1.177,10 eur, t.j. 100 %, a podľa pomeru úspechu zaviazal strany sporu na náhradu trov štátu, a to žalobcu vo výške 1 042,67 eur (neúspech vo výške 88,58 %) a žalovaného vo výške 134,43 eur (zvyšná časť do 100 %).

2. Proti tomuto rozsudku, do v časti výroku (8.000 eur), ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, podal v zákonom stanovenej lehote žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, aby mu bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v celkovej výške 10.000 eur z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 2.000 eur považoval za nepostačujúcu vzhľadom k závažnosti neoprávneného zásahu ako aj k existencii trvalých doživotných následkov tohto zásahu. Zdôraznil, že zo strany žalovaného došlo neoprávneného zásahu do jeho osobnostnej sféry, došlo k ohrozeniu a poškodeniu jeho zdravia, k odstráneniu semenníka, k ohrozeniu jeho plodnosti, k narušeniu jeho rodinného života a ak zásahu do jeho psychickej integrity tvoriacej jeho osobnosti. Uviedol, že Y. Y.X. je pre neho doživotným psychicky traumatizujúcim faktorom a aj estetickým zásahom do jeho telesnej integrity, pretrvávajú u neho fantómové bolesti v danej oblasti. Má obavy, že aj keď mu zostal len jeden semenník, v prípade jeho straty už nemá náhradný párový orgán, čo má za následok ohrozenie zdravotného stavu, zníženia testosterónu - čo má priamy vplyv na zhoršenie sexuálnej oblasti, v pamäťových oblastiach, strate svalovej hmoty, výkonnosti, či v celkovej nálade. Pretrváva u neho nedôvera a odmietavý postoj k lekárom, úzkosť z prípadnej ďalšej hospitalizácie, čo bolo preukázané jeho výsluchom v konaní pred súdom prvej inštancie. Neposkytnutie riadnej zdravotnej starostlivosti jeho zdravie poškodilo, zo strany žalovaného došlo k vážnemu ohrozeniu a narušeniu jeho práva na život a zdravie. Skutkové okolnosti daného prípadu ako aj ľahkovážny prístup zo strany žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a jej následné konanie opodstatňujú podľa neho priznanie nemajetkovej ujmy vo vyššej čiastke ako 2.000 eur. Priznanú sumu však považuje za nedostatočnú a neprimeranú vzhľadom na to, že u neho dochádza k trvalým, doživotným následkom, že došlo k definitívnemu poškodeniu jeho zdravia bez možnosti nápravy či zlepšenia, keďže došlo ku strate

jedného Y.. Uvedeným okolnostiam by mala zodpovedať nemajetková ujma, ktorá je jednorazovej, trvalej a definitívnej povahy. Zároveň predložil lekársku správu - nález zo dňa 10. 06. 2016 o pretrvávajúcich psychických problémoch a lekársku správu zo dňa 29. 06. 2016, oznámenie Sociálnej poisťovne zo dňa 04. 10. 2016, z ktorého vyplýva, že pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ostáva nezmenený 55 %. Za nesprávny považoval aj výrok o náhrade trov konania s poukazom na to, že pokiaľ ide o základ nároku, bol v konaní v celom rozsahu úspešný vzhľadom na záver súdu prvej inštancie o tom, že zo strany žalovanej bolo neoprávnene zasiahnuté do jeho osobnostného práva. V tejto časti považoval rozsudok súdu prvej inštancie založených na nesprávnom právnom posúdení veci a poukázal na ustálenú súdnu prax, alternatívne sa dovolávala aplikácie § 257 C.s.p. a vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa požadoval nepriznať žiadnej zo strán sporu ani štátu nárok na náhradu trov konania.

3. Proti výroku rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konania, alternatívne jeho zmeny tak, aby bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá, a to z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nijakým spôsobom vo svojom rozhodnutí nekonštatoval príčinnú súvislosť medzi konaním jeho zamestnancov a škodou na zdraví, úrad nemá oprávnenie hodnotiť príčinnú súvislosť medzi poskytnutím zdravotnej starostlivosti a následkom na zdraví pacienta, má oprávnenie hodnotiť iba samotnú správnosť poskytovania zdravotnej starostlivosti a pokiaľ ohodnotil aj príčinnú súvislosť, prekročil tým svoje právomoci a na jeho rozhodnutie by nebolo možné v civilnom sporovom konaní prihliadnuť. Mal zato, že príčinná súvislosť výrokom rozhodnutia úradu nie je stanovená, nebolo ním konštatované, že ak by iná diagnóza viedla k skoršej operačnej revízii, viedlo by to k záchrane Y.. Poukazoval na závery znalcov, ktoré vyvrátili závery úradu keďže konštatovali, že jeho zamestnanci počas poskytovania zdravotnej starostlivosti žalobcovi postupovali lege artis - správne. Mal zato, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, nepreukázal pravdivosť svojich tvrdení, preto jeho zamestnanci nie sú zodpovední za následok na jeho zdraví. Bez preukázania príčinnej súvislosti medzi poskytnutím zdravotnej starostlivosti a následkami na zdravotnom stave pacienta, nemohol súd priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Úradom konštatovaná nedokonalosť postupu jeho zamestnancov nemala vplyv a už vôbec nebola príčinou zdravotných ťažkostí, ktoré v tomto konaní žalobca prezentuje ako dôvod nemajetkovej ujmy. Zdôraznil, že náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznať v prípade ak nebolo preukázané, že konanie nielen ohrozilo, ale aj reálne spôsobilo ujmu na právach žalobcu.

4. Žalobca vo svojom vyjadreniu k odvolaciu žalovanej poukázal na to, že boli splnené všetky predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovanej za neoprávnený zásah do jeho osobnosti ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Opakovane poukázal na závažnosť následkov, ktoré vznikli v jeho osobnostnej sfére v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti žalovanou.

5. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu poukázala na svoju odvolaciu argumentáciu.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že dôvodné je len odvolanie žalobcu do výroku o trovách a čo do veci samej je rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny.

7. V preskúmavanej veci venoval súd prvej inštancie všetkým (čiastkovým) otázkam relevantným pre posúdenie dôvodnosti žaloby; ktorou sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv; náležitú pozornosť z hľadiska všetkých riadne a včas uplatnených relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobca preukazoval svoj nárok a prostriedkov procesnej obrany, ktorými žalovaná popierala uplatňovaný nárok, zo zisteného skutkového stavu majúcom oporu vo vykonanom dokazovaní vyvodil správne právne závery, keď na vec aplikoval zodpovedajúce zákonné ustanovenia, ktoré aj správne vyložil, a svoje úvahy, pre ktoré žalobe čiastočne vyhovel pre naplnenie zákonných predpokladov pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, aj riadne odôvodnil, keď svoj myšlienkový postup dôkladne vysvetlil, a to nielen s poukazom na rozhodujúce skutočnosti zistené na základe výsledkov vykonaného dokazovania, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery, uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil ako po stránke skutkovej, tak aj po právnej stránke, a zároveň sa dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými argumentmi sporových strán, dal potrebné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné námietky strán sporu súvisiace s predmetom konania. Odvolanie žalobcu ani

žalovanej smerujúce do veci samej nie je spôsobilé; z hľadiska uplatňovaných odvolacích dôvodov a ich obsahového vymedzenia; spochybniť správnosť záverov súdu prvej inštancie týkajúcich sa veci samej a v odvolacom konaní neboli zistené; a ani žalobcom procesne účinným spôsobom uplatnené; také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.
8. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za zásah do osobnostných práv je existencia neoprávneného zásahu, objektívne spôsobilého ohroziť alebo porušiť osobnosť fyzickej osoby, vznik ujmy na osobnosti fyzickej osoby v jej osobnej fyzickej, psychickej, morálnej a sociálnej integrite alebo ohrozenie takouto ujmou a príčinná súvislosť medzi zásahom a ujmou, ktorej existencia je daná ak neoprávnený zásah ujmu postihnutej osoby skutočne vyvolal alebo aspoň ju ohrozil vznikom ujmy.
9. Súd prvej inštancie správne vychádzal pri svojom závere o protiprávnom konaní žalovanej z rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 03.12.2010, ktorý vo výroku; ktorým uložil žalovanej pokutu 300 eur za porušenie zákona v súvislosti s nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti žalobcovi; konštatoval, že v dôsledku nevykonania základného vyšetrenia klinického obrazu žalobcu v dostatočnom rozsahu došlo k nesprávnemu určeniu diagnózy pri primárnom vyšetrení žalobcu a pri jeho príjme na urologické oddelenie, čo viedlo k oneskoreniu operačnej revízie, ktorá neumožňovala záchranu jeho Y.. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva záver, že príčinou odstránenia Y. u žalobcu bola nesprávne vykonaná primárna diagnóza jeho klinického stavu, pretože nebolo vykonané ultrasonografické vyšetrenie skróta a Dopplerovské vyšetrenie semenníkov, ktoré by prispeli k určeniu správnej diagnózy a ku včasnej operačnej revízii so záchranou semenníka.
10. Súd prvej inštancie nepochybil pokiaľ protiprávnosť konania žalovanej v súvislosti s poskytnutou zdravotnou starostlivosťou vyvodil; aj napriek odlišným záverom znaleckých posudkov v tejto otázke; z právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bola pre konajúci súd v zmysle § 193 C.s.p. táto otázka záväzne vyriešená. Existencia protiprávneho úkonu žalovanej, ktorú bolo potrebné v tomto konaní vyriešiť pre posúdenie zodpovednosti žalovanej za vznik nemajetkovej ujmy, bola záväzne vyriešená právoplatným rozhodnutím vydaným v správnom konaní, v ktorom bola žalovanej uložená pokuta za správny delikt - nesprávne poskytnutú zdravotnú starostlivosť (§ 50 ods. 2 v spojení s § 64 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z.z.). Jeho nerešpektovanie prvoinštančným súdom by viedlo k porušeniu princípu právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím, princípu ne bis in idem (nie dvakrát o tom istom), princípu dôvery v rozhodovaciu činnosť orgánov štátu a dobrej viery v správnosť aktov verejnej moci. Nerešpektovanie právoplatného rozhodnutia v otázke protiprávnosti konania žalovaného by tak znamenalo porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu garantovanú v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.
11. V danom prípad tak prvoinštančný súd nemal možnosť; s ohľadom na (odlišné) závery vyplývajúce zo znaleckého dokazovania; zvážiť, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v správnom konaní ohľadne otázky, ktorú nutne musí vyriešiť v tomto spore. Namiesto princípu voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúceho z § 191 C.s.p. pri ktorom súd nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má dôkazy hodnotiť, musel v danom prípade konajúci súd vychádzať z § 193 C.s.p, ukladajúceho mu obmedzenie pri hodnotení rozhodnutia o spáchaní správneho deliktu predloženého ako dôkazu v konaní. Je potrebné poznamenať, že úrad sa v rámci vykonaného dohľadu vysporiadal aj s námietkami žalovanej (zápisnica č. 2812010 zo dňa 19.8.2010) , žalovaná v správnom konaní nepoprela, že sa dá uvažovať o aplikácii prvotného vyšetrenia USG a Dopplerovského vyšetrenia (vyjadrenie zo dňa 22.11.2010), a napokon aj prijala opatrenia na odstránenie vytknutých nedostatkov (list žalovaného zo dňa 23.06.2010).
12. Závery vyplývajúce z rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou poskytujú dostatočný podklad i pre záver o existencii príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy vo sfére osobnostných práv žalobcu.
13. S poukazom na výrok rozhodnutia sa náležite vysporiadal súd prvej inštancie aj s otázkou existencie príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom - neposkytnutím zdravotnej starostlivosti lege artis a vznikom nemajetkovej ujmy na osobnostných právach žalobcu, v ktorom úrad jednoznačne konštatoval, že nesprávna diagnostika pre nevykonanie základných vyšetrení viedla k oneskoreniu operačnej revízie, ktorá neumožňovala záchranu semenníka. Z odôvodnenia rozhodnutia úradu vyplýva potreba vykonania základných vyšetrení pre správne určenie diagnózy a včasné a účinné zahájenie liečby. Absencia základných vyšetrení pri prvotnom kontakte potom mala za následok oneskorené vykonanie liečebného zákroku, ktoré nevyhnutne viedlo k K.. Na základe časového sledu udalostí, konštatovania operatéra v operačnom protokole, že u žalobcu sa jednalo o niekoľko dní starú torziu (čo potvrdzuje aj záver úradu v protokole č. 281/2010 zo dňa 31.05.2010 o tom, že pri K. bol prítomný pokročilý nález torkvácie R. Y.), spolu so záverom úradu, že operačná revízia bola vykonaná

s vyše 24-hodinovým časovým odstupom od začiatku klinických ťažkostí a nemohla viesť k záchrane semenníka iba k jeho odstráneniu, možno spoľahlivo usudzovať na existenciu príčinnej súvislosti. Možno všeobecne konštatovať, že chyba v diagnostickom postupe bola v objektívnej rovine spôsobilá privodiť škodlivý následok, ktorý u žalobcu nastal. Pokiaľ žalovaná v rámci svojej obrany neuviedla, že u žalobcu bola taká (iná ako bežná, obvyklá) situácia, že by ani pri včas zahájenej liečbe v prípade správnej diagnostiky nebolo už možné škodlivému následku u neho zabrániť, je v posudzovanej veci prijateľný záver o objektívnej spôsobilosti chybného postupu žalovanej zapríčiniť aj u žalobcu škodlivý následok.
14. V prejednávanej veci došlo k neoprávnenému zásahu do psychickej integrity žalobcu, ktoré osobnostné právo je chránené § 11 Občianskeho zákonníka v rámci práva na zdravie a práva na súkromie. Súd prvej inštancie náležite zohľadnil závažnosť zásahu so zreteľom na to, ako mierou sa premietla strata časti telesného orgánu do nepriaznivého duševného zdravia žalobcu. Je nespochybniteľné, že táto skutočnosť výrazne negatívne ovplyvnila dovtedajší život žalobcu v jeho mladom veku, vyvolala oprávnené obavy o funkčnosť jeho zostávajúceho orgánu, obavy o plnohodnotnú realizáciu v manželskom spolužití, pocity menejcennosti a zníženie sebavedomia. Možno preto konštatovať, že svojím rozsahom a intenzitou ide o značný zásah do jeho osobnostných práv, pretože jeho negatívne následky by pociťoval ako závažnú ujmu každý na jeho mieste a v jeho postavení.
15. Súd prvej inštancie náležite zohľadnil, že odstránenie semenníka nebolo priamou a bezprostrednou príčinou psychických obtiaží žalobcu a tiež nedostatok príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom a invaliditou žalobcu. Počiatočné obavy žalobcu o zníženej plodnosti, ktoré boli len dočasného charakteru, boli dostatočne premietnuté vo výške priznanej náhrady. Tvrdenia žalobcu o jeho neuspokojivom intímnom živote; ako na to správne poukázal súd prvej inštancie; neboli v konaní dôkazne podložené. Priznaná peňažná náhrada dostatočne zohľadňuje následky, ktoré sa u žalobcu prejavili z estetického hľadiska ako aj následky, ktoré vyústili do jeho nedôvery k lekárom. Pokiaľ boli u žalobcu v súvislosti s odstránením Y. zistené fantomové bolesti v psychiatrickom náleze z 18.07.2012, tento záver bol vyvrátený znaleckým posudkom zo dňa 12.12.2014 ako aj jeho dodatkom zo dňa 21.09.2015. Žalobca opakovane poukazoval na následky v podobe odstránenia Y. a s tým spojené možné zdravotné komplikácie v budúcnosti (strata testosterónu, zníženie plodnosti), tieto však svojou povahou predstavujú len ohrozenie jeho osobnostných práv, ktoré nezakladá nárok na priznanie peňažnej satisfakcie.
16. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy dostatočne reflektuje skutočnosť, že zo strany žalovanej nešlo o hrubý zásah do osobnostných práv žalobcu. V danom prípade je opodstatnené tvrdenie žalovanej, že išlo o raritný prípad; potvrdzuje to aj vyjadrenie R.. J.. X., O.. podané v správnom konaní k námietkam žalovanej k protokolu, v ktorom uviedol, že išlo o zriedkavý prípad torzie Y.. Žalovanej tak nemožno pričítať hrubú nedbalosť ani ľahkovážny prístup, čomu v konečnom dôsledku nasvedčuje aj výška pokuty uloženej jej v správnom konaní, v ktorej bolo zohľadnené, že klinický obraz i lokálny nález pri fyzikálnom vyšetrení ovplyvnili diagnostické úvahy. Nezanedbateľná je aj skutočnosť, že pri rannom sonografickom vyšetrení bol negatívny nález a výsledky vykonaného dokazovania nepotvrdzujú opodstatnenosť tvrdenia žalobcu o tom, že bolo vykonané nesprávne.
17. Súd prvej inštancie dôkladne vyhodnotil a premietol do výšky priznanej peňažnej náhrady nepriaznivé dopady zásahu do psychickej integrity žalobcu a odvolací súd považoval priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za adekvátnu týmto negatívnym následkom a primeranú i vzhľadom na individuálne okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. V hodnotení jeho skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil, a preto mu nie je možné v tomto smere žiadne pochybenie vytknúť. Odvolací súd poznamenáva, že pokiaľ sa doposiaľ žalobcovi nedostalo primeraného zadosťučinenia v nepeňažnej forme, je plne opodstatnené priznanie peňažnej satisfakcie za účelom zmiernenia následkov vzniknutej ujmy. Je potrebné dodať, že pokiaľ ide o stratu časti orgánu, túto možno odškodniť v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré predstavuje náhradu za nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh, a jeho výška je odrazom vylúčenia či obmedzenia účasti poškodeného na osobnom, rodinnom, pracovnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote.
18. Vzhľadom na rozsah vzniknutej ujmy, jej intenzitu a dobu trvania tak, ako boli ustálené výsledkami vykonaného dokazovania, stotožnil sa odvolací súd so záverom súdu prvej inštancie, že za účinný a efektívny prostriedok na zmiernenie a vyváženie následkov neoprávneného zásahu možno považovať výšku nemajetkovej ujmy v sume 2.000 eur, ktorú možno považovať za dostatočne primeranú finančnú satisfakciu, a to i so zreteľom na zákonom stanovený finančný limit odškodnenia v závažnejších

prípadoch; keď obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy, t.j. odškodnenie vo výške 5.200 eur (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov). So zreteľom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

19. Súd prvej inštancie však pochybil pokiaľ ide o rozhodovanie o náhrade trov konania. V predmetnej veci bolo žalobe o zaplatenie nemajetkovej ujmy vyhovené čo do výšky 2.000 eur a vo zvyšnej časti o zaplatenie sumy 33.000 eur bola žaloba zamietnutá, pričom o výške peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal súd prvej inštancie z vlastnej úvahy. V takomto prípade, keď výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, nie je zamietnutie žaloby vo zvyšnej časti výšky nemajetkovej ujmy, prejavom procesného úspechu žalovanej, ale dôsledkom úvahy súdu. Tento záver vyplýva aj z komentára v ust. § 255 C.s.p. (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J.,Tomašovič M.,a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, s 927). K problematike rozhodovania o náhrade trov konania v spore o poskytnutie primeraného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu zaujal vo svojej rozhodovacej činnosti názor aj Najvyšší súd SR, ktorý v uznesení sp.zn. 4 Cdo 34/2018 zo dňa 30.júla 2019 vyslovil, že pri neexistencii takého ustanovenia v Civilnom sporovom poriadku, ktoré by bolo adekvátne ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., toto sa naďalej uplatní v zmysle čl. 4 ods. 2 C.s.p. tak, že žalobca mal plný úspech vo veci, keď mu súd prizná peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy podľa svojej úvahy, pretože nemôže byť sankcionovaný v rámci náhrady trov konania za nie celkom priliehavý odhad budúceho priznaného nároku súdom. V zmysle uvedeného potom zamietnutie žaloby v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 33.000 eur, nemá vplyv na plný úspech žalobcu, pretože ide o úvahu súdu, na základe ktorej v danom prípade posúdil nemajetkovú ujmu vo výške presahujúcej 2.000 eur za neprimeranú. Žalobcovi tak vznikol ako plne procesne úspešnej strane nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 C.s.p. s tým, že základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov prvoinštančného konania, t.j. vo výroku III., zmenil podľa § 388 C.s.p.

20. V čase, kedy boli v danej veci hradené zo štátnych prostriedkov trovy dôkazu - znalečné, vzťahoval sa na rozhodovanie o náhrade trov konania štátu § 148 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého mal štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Civilný sporový poriadok trovy štátu neupravuje, a preto je potrebné aplikovať na rozhodnutie o náhrade trov štátu primerane § 251 a nasl. C.s.p. Vzhľadom na to, že v danej veci bolo medzi stranami rozhodnuté o trovách konania podľa § 255 ods. 1 C.s.p., vznikol štátu nárok na náhradu trov konania proti žalovanej , ktorej podľa výsledku ako neúspešnej strane sporu bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania. Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o náhrade trov štátu, t.j. vo výrokoch IV. a V., podľa § 388 C.s.p. tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške 1.177,10 eur, ktoré vznikli zaplatením znalečného zo štátnych finančných prostriedkov.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a vzhľadom na to, že žalobca ani žalovaná neboli v odvolacom konaní úspešní, žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom

rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).